

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
susisiekimo ministerijos
2012 m. gegužės 29 d. raštu
Nr. 2-2547(52)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministerijos
2012 m. liepos 3 d. raštu
Nr. SR-3354

1. Programa

1.1. Programos pavadinimas

**MOTORINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ KELEIVIAMS VEŽTI VAIRUOTOJŲ
PERIODINIO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA**

1.2. Valstybinis kodas

260084033

1.3. Suteikiama teisė atlikti

Pratęsiamą vairuotojo pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius komerciniais tikslais.

1.4. Reikalavimai asmenų amžiui, išsilavinimui, profesinei kvalifikacijai, darbo patirčiai

Vairuotojai, turintys transporto priemonių vairuotojo pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius arba iki 2008 m. rugsėjo 10 d. įgiję teisę vairuoti D1, D1E, D ar DE kategorijų motorinėmis transporto priemonėmis.

1.5. Mokymo trukmė (savaitėmis ar valandomis)

35 valandos (5 dalių mokymai po 7 valandas)

1.6. Programos rengėjai

Grupės vadovas – Romanas Gaidžiūnas, profesijos mokytojas ekspertas, Lietuvos vairuotojų rengimo įstaigų asociacijos prezidentas;

Nariai:

1. Darius Lesickas, vairuotojų mokytojas, Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos prezidentas;
2. Valentinas Masilionis, profesijos mokytojas metodininkas, Lietuvos vairuotojų rengimo įstaigų asociacijos atstovas;
3. Audrius Stramkauskas, vairuotojų mokytojas, Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos atstovas;
4. Valdas Šlepikas, vairuotojų mokytojas, Lietuvos vairuotojų rengimo įstaigų asociacijos atstovas.

2. Programos apibūdinimas

2.1. Rengimo pagrindas

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (Žin., 2000, Nr. 92-2883; 2007, Nr. 128-5213; 2010, Nr. 75-3791);

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804);

Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas (Žin., 1997, Nr. 98-2478; 2007, Nr. 43-1627);

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 7 d. nutarimas Nr. 833 „Dėl formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 89-4259);

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. 3-79 „Dėl C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 17-818);

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. V-1435 „Dėl formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 105-5436);

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. V-209 „Dėl kvalifikacijos pažymėjimo, profesinio mokymo pažymėjimo, profesinio mokymosi pasiekimų pažymėjimo, kompetencijų įvertinimo pažymėjimo turinio, formos ir išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 19-885).

2.2. Programos tikslai

Atnaujinti vairuotojo žinias ir gebėjimus, kurie atitiktų mokslo ir technikos pažangą ir vairuotojų profesiniam mokymui keliamus reikalavimus - išmanytą racionalaus ir ekonomiško vairavimo, keleivių vežimo saugos taisykles, sveikatos, kelių eismo, aplinkos saugos, keleivių vežimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, kurių privaloma laikytis vežant keleivius.

2.3. Mokymosi pasiekimai

Eil. Nr.	Mokymosi pasiekimai
1.	Įgyja naujų ir papildomų profesinių teorinių žinių saugiai vežti keleivius D1, D1E, D ir DE kategorijų motorinėmis transporto priemonėmis.

3. Detalus mokymo planas

Eil. Nr.	Temų pavadinimai	Valandų skaičius	
		teorijai	praktiniam mokymui
1 DALIS		7	
1.1.	Transporto priemonių valdymo sistemos, jų įtaka stabdymui, greičio palaikymui, didinimui ir mažinimui. Transporto priemonės valdymas ir stabdymas važiuojant įvairiomis oro ir dangos sąlygomis. Transporto priemonių ir jų agregatų raidos perspektyvos. Veiksmai sugedus transporto priemonei įvairiose situacijose. Pratybos.	2	
1.2.	Ekologiškas (ekonomiškas) transporto priemonės vairavimas. Veiksmai, mažinantys aplinkos taršą ir degalų sąnaudas, būdai važiuoti taupiai. Įvairių teršalų (CO ₂ , CO, CH, NO _x ir kt.) įtaka žmogui ir aplinkai.	3	
1.3.	Rizika, kurią kelia eismas, kelių eismo nelaimių priežastys. Nelaimingi atsitikimai, kurie gali kilti kelių transporto sektoriuje, materialinės ir finansinės pasekmės.	2	
2 DALIS		7	
2.1.	Rizika, kurią gali sukelti vairuotojo darbo sąlygos, netinkami judesiai ir neteisingos sėdėsenos padėtys.	3	
2.2.	Saugus keleivių įlaipinimas ir išlaipinimas. Pratybos.	2	
2.3.	Kelio galimiems nusikaltimams, nelegaliam migrantų ir kontrabandinių prekių vežimui užkirtimas bei prevencinės priemonės.	2	
3 DALIS		7	
3.1.	Nauji vairuotojo ir vežėjo darbą bei atsakomybę reglamentuojantys teisės aktai, galimos pasekmės vairuotojui ir vežėjui.	2	
3.2.	Fizinių ir psichinių gebėjimų svarba, sveika ir subalansuota mityba, narkotikų, psichotropinių medžiagų, vaistų poveikis,	3	
3.3.	Nuovargio ir streso požymiai, darbo ir poilsio režimo reikšmė, apskaita.	2	
4 DALIS		7	
4.1.	Avarinės situacijos įvertinimas ir elgesys susiklosčius avarinei situacijai (pagalbos iškvietimas, pirmos pagalbos suteikimas nukentėjusiems, veiksmai kilus gaisrui, atsakant į smurtą). Avarijos ataskaitų rengimas.	3	
4.2.	Reikalavimai vairuotojo elgesiui ir vežėjo reputacijai, vairuotojo teikiamų paslaugų svarba vežėjui, vairuotojo vaidmuo žmonėms, su kuriais tenka bendrauti.	2	
4.3.	Transporto priemonių techninė priežiūra, darbo organizavimas. Navigacinės sistemos.	1	
4.4.	Netinkami komercinės ir finansinės veiklos veiksmai, pasekmės.	1	
5 DALIS		7	
5.1.	Keleivių vežimą reglamentuojantys teisės aktai. Transporto lengvatos keleiviniame kelių transporte. Tarifai ir jų taikymas.	2	
5.2.	Keleivių vežimo kelių transportu ekonominiai ypatumai ir rinka, palyginimas su jų vežimu kitomis transporto rūšimis, skirtingos įvairių krovinių vežimo specializacijos.	2	
5.3.	Keleivių vežėjų veiklos organizavimas, keleivių vežimo sektoriaus pokyčiai. Vežėjo ir vairuotojo atsakomybė.	1	
5.4.	Keleivių vežimas už atlygį arba savo sąskaita. Vežimo sutartys, jų sudarymas. Mokesčiai. Draudimas.	1	
5.5.	Keleivių vežimo paslaugų įvairovė, vežimas geležinkeliu, kelių ir	1	

jūrų transportu.			
	Iš viso:	35	-

4. Reikalavimai mokytojams (išsilavinimas, profesinė kvalifikacija, darbo patirtis)

Profesijos mokytoju, vykdant mokymą, gali dirbti asmuo, įgijęs ne žemesnį kaip aukštesnį ar aukštąjį (aukštesnį, įgytą iki 2009 metų ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą pagal šios mokymo programos turinį ir turintis:

- ne mažesnę kaip vienerių metų darbo, susijusio su kelių transportu ar vairuotojų mokymu, patirtį arba turintis tarptautinės kelių transporto sąjungos (IRU) kvalifikaciją patvirtinančią pažymėjimą pagal šios profesinio mokymo programos turinį;
- D kategorijos transporto priemonių vairavimo teisę;
- turintis pedagoginį išsilavinimą arba Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka išklaustyti pedagoginių ir psichologinių žinių kursų pažymėjimą.

PASTABA :

atskiras programos temas gali mokyti atitinkamų specialybių profesijos mokytojai, turintys ne žemesnį kaip šių specialybių aukštąjį išsilavinimą, išklausę Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių ir psichologinių žinių kursų bei ne mažesnę kaip vienerių metų šios srities darbo patirtį.

5. Reikalavimai metodiniams ir materialiesiems ištekliams

Mokymo įstaigoje turi būti šie metodiniai ištekliai:

- vaizdinės mokymo priemonės;
- dalijamoji medžiaga savarankiškiems darbams;
- mokymo užduotys, klausimynai ir testai, konspektai, keleivių vežimo dokumentacijos kopijos;
- specialybės literatūra ir norminė dokumentacija keleivių vežimui.

Mokymo įstaigoje turi būti šie teoriniam mokymui skirti materialieji ištekliai:

- kompiuterinė įranga su internetine prieiga;
- projekcinė įranga, skirta vaizdinėms mokymo priemonėms pateikti;
- skaitmeninio tachografo veikimo standas arba kompiuterinė programa;
- kasos aparatai ir bilietų gesinimo prietaisai;
- keleivių vežimo dokumentų blankų kopijos;
- priešgaisrinės saugos, pirmosios medicininės pagalbos priemonės ir higienos įgūdžių mokymo vaizdinės priemonės;
- D kategorijos automobiliai ir/arba DE kategorijos junginiai, paruošti keleivių vežimui ir atitinkantys Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. 1V-329 „Dėl motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ 3 priedo reikalavimus. Mokomieji automobiliai transporto priemonės registracijos liudijime turi turėti kodą ST (mokomoji transporto priemonė su papildoma valdymo įranga vairavimo instruktoriui). Transporto priemonės turi būti paženklintos Kelių eismo taisyklių nustatyta tvarka;
- specialią praktinio mokymo aikštelę, su vieta transporto priemonių apžiūrai ir su keleivių įlaipinimo – išlaipinimo bei bagažo pakrovimo vietomis. Šios vietos turi būti įrengiamos taip, kad autobusą būtų galima taisyklingai pastatyti šonu ir priekiu, keleivių įlaipinimui ir išlaipinimui bei bagažui pakrauti ir iškrauti (detaliojo mokymo plano 1.1 ir 2.2 temoms atlikti). Šios specialios praktinio mokymo aikštelės plotas turi būti ne mažesnis kaip 600 m². Bet kuri mokymo patalpa negali būti nutolusi nuo šios aikštelės toliau kaip 30 km spinduliu.

6. Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas (vertinimo būdai, trukmė)

Mokymosi pasiekimų vertinimas vykdomas išklausius atitinkamą mokymo dalį (dienos - 7 val.), mokymo įstaigoje, kurioje asmuo tą dalį išklausė. Mokymo įstaiga gali išduoti pažymą apie asmens mokymosi pasiekimų įvertinimą už kiekvieną mokymo dalį.

Asmeniui, kurio mokymosi pasiekimai už kiekvieną mokymo dalį įvertinami patenkinamai, švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 6 d. įsakymo Nr. V-209 „Dėl Kvalifikacijos pažymėjimo, profesinio mokymo pažymėjimo, profesinio mokymosi pasiekimų pažymėjimo, pažymėjimo, kompetencijų įvertinimo pažymėjimo turinio, formos ir išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 19-885) nustatyta tvarka, išduodamas pažymėjimas, patvirtinantis, kad vairuotojas tobulino profesinę kvalifikaciją vežti keleivius komerciniais tikslais. Šį pažymėjimą išduoda mokymo įstaiga, kurioje asmuo išklausė paskutinąją (penktąją) mokymo dalį.

Asmuo laikomas nebaigusių šios profesinio mokymo programos, kai jo mokymosi pasiekimai įvertinami nepatenkinamai.

